

ge etc.; tot plegat, doncs, sembla SUBURRALIA su. neutre plural de l'adjectiu SABURRALIS «composé de sable» (Vitruvi); d'una banda sarroalba > sorrolha; per l'altra, metàtesi amb diferenciació sarraúnala > sarraballa; i degué haver-hi un verb *serrabulhar amb la u mantinguda, en el Nord de Portugal, amb un sentit com 'netejar de brossa i runa', com sigui que a Guimarães serrabulhadouro és un «pau a que se ata um pano para varrer o forno» (Leite de Vasc., Opúsculos II, 257).

CPT.: Sorramoll (DAg.).

CULTISMES: Saburrós; saburral; saburra. I de sabulum: sabulós, sabulari, sabulicola.

No confonguem amb res d'això el grosser i intolerable castellanisme local sorra 'guineu', 'ganduleria', 'bandarra', 'ròssec del carro', 'la sota d'oros' (cast. ZORRA), que AlcM massa indulgent consigna, i que no hi té cap relació etimològica (DCEC).

1 Doc. ross. de 1318. Per a RONYA, que P Vidal explica per «balayure», veg. ací s. v.; afegeix «on dit aujourd'hui sourra» 'sable' (RLR xxxii, 153). Però el context indica que no és «sable» o arena de platja, com sembla entendre, sinó el llast (de sorra gruixuda, pedres etc.) que duïen les naus, i de vegades se'n desempallegaven, per anar més lleugeres, però fent-ho a la boca del port de Cotlliure hauria acabat per obstruir-lo o embussar-lo. Alart, InvLC, ho completa amb un altre tros del mateix doc.: «si posa neguna saborra en terra, que no si <a> dampnatge al port». Veg. també cites de saorrar en els DERIV. — 2 També aquí es tracta del llast de les naus, que en el S. XIV encara remuntaven des de mar el curs de l'Ebre i atacaven a Tortosa; allí encara, hi havia més perill d'embussar el port amb llast. Engornar ha de ser 'desaiguar' parlant de la confluència de la sèquia o canal amb l'Ebre. Hapax en lloc d'engranar, que és el que es diu encara en tots els estanyes, gorgs i torrents que van a mar de la banda de Bna. i Tarr., tant referint-se a l'aigua del corrent que entra en mar com a la del mar que es fica en el gorg: ho he sentit a molts punts de la Costa de Ponent, d'ençà que acompanyava el meu pare quan s'informava amb els pescadors del delta del Llobregat, preparant «Prometeu», on llegim, p. ex.: «la mar s'infla tempestejada, s'escampa terra endins, esbotza els greus embarrats, i engrana d'aigües salabroses els estanyes profunds» XI, § 2, O. C., 289b52. Probt. hi ha error de lectura engorna per engrana, amb mala solució de la sigla de ra; també hi pot haver contaminació amb engornar (ací III, 356b37) i s'ha suposat que sigui encornar de CORN (ací II, 937b44), ço que ara m'inclino a descartar. — 3 La presència en glosses mostra que continuà essent mot conegut però no de tothom, que molts necessitaven fer-se explicar: «saborra dicitur quando lapides et ligna mittunt in navem, qui non habent alia onera», CGL v, 390.24. De la glossa «saborra: arena» v, 580.9 es podria deduir un significat com el del cat. central sorra, però no és segur que no sigui una forma imprecisada del que porta una altra glos-

sa: «sa.: arena, id est onus quo vacuae naves stabiliuntur» IV, 281.24, o sigui precisament el llast. —

4 El tipus sand és certament comú i antic en tot el germ. occid. i també esc. ant., i la seva antiguitat està confirmada pel finès (en el Kluge-Mitzka s'ha introduït una confusió alarmant amb el gr. σάνδαλον, que no hi pot tenir res a veure; comprovem que Kluge no ho feia, i això tranquil·litza una mica). Però com que la forma sampt (que per cert no és a.-al. ant., com diu Ernout-M.) no és més que del bavaro-tirolès i solament apareix en a.-al. mj., ja és molt menys clar l'enllaç amb ψάμαθος. En grec la trinitat del grup ψάματος/ψάμμος/ἄματος causa nous escrúpols. I que el mot grec s'enllaci amb el verb greco-índic és també un postulat mancat de demostració: els enllaços són a través de ψῆφος 'palet' i del scr. bhásman 'cendra'. De nou, sèries de segments que s'enllacen de dos en dos, però cadena? Pok. admet que psamm- ve de psabb-m-, Meillet més prudentment sembla descartar-ho com a geminació «expressiva». Al capdavant resta possible que el mot germànic sigui d'origen balto-boreal (quina seguretat tenim que el mot finès sigui fill i no pare o germà etc.?). I que els mots grecs i itàlics siguin un terme del substrat mediterrani sense relació ni amb el germànic ni amb l'índic. — 5 L'àrab sára, de la llengua general, és pròpiament «rang, dignité» i també «signe, marque», i designa cada un dels capítols de l'Alcorà; el plural és sūrāt, i es documenta en alguns sentits secundaris com «rangée de pierres d'un mur»; ve de l'arrel sur «entourer une ville de murs, se hisser sur un mur», d'on l'altre gran derivat sūr (pl. asūr 'muralla d'una ciutat') (cor, PAIc.). Encara que la u davant -r- havia de sonar o, com que això ja és anar-ho a buscar més lluny i no explicaríem l'ús adj.; i com que, així com així, també hauríem de cercar l'ajuda de sorra per explicar la duplicació de la -r-, és preferible derivar-ho de sorra romànic, en qualitat de cosa espessa i pitjada.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: saorra, surra, sorrada, sorrà, sortà, sorràl, sorràlenc, sorràll, sorrai, sorram, sorrejar, sorreig, sorrenc, sorrencós, aixorrançar, aixorrançament, xorrençar, xòrrec, xorregall, sorrer 'clapissa', anar sorrer, sorrera, sorretes, sorrer 'vi', sorrós, sorrar, dessorrar, saorrar, des-saorrar, ensorrar, ensorrar-se, ensorrament, ensorrada, assorrar, desensorrar, ensorro, sorro, sorrat, sorraet, surrat, + sorrintono, sorribaldi, + saburro, sorrummo, sorramoll, saburrós, saburral, saburra, sabulós, sabulari, sabulicola, sorra 'guineu', engornar [n. 2].

Sorrac, sorraca, V. xerrac (SERRA) Sorrada, V. sorra Sorraig, V. salroig Sorral, sorràlenc, sorràll, sorram, sorramoll, sorrar, V. sorra Sorrascar, V. rascar Sorrat, V. sorra Sorreaca, V. xurriaca Sorrec, sorregada, sorrejar, V. regar Sorreig, sorrejar, sorrenc, sorrencós, sorrer, sorrera, V. sorra Sorres, tret regressivament de sorret Sorret, V. sorra Sorriaca, V. xurriaca Sorriba, V. riba + Sorribaldat, + sor-